

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks:+387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izvještaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Kalinovik
za period 01.01 - 31.12.2020. godine**

Broj: RV059-21

Banja Luka, 05.08.2021. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod.....	9
	2. Provodenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	10
	4. Nabavke.....	12
	5. Priprema i donošenje budžeta.....	14
	6. Finansijski izvještaji	14
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	14
	6.1.1. Prihodi i primici.....	15
	6.1.2. Rashodi i izdaci	16
	6.1.3. Razlika u finansiranju	20
	6.2. Bilans uspjeha	20
	6.2.1. Prihodi.....	20
	6.2.2. Rashodi.....	21
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	21
	6.3. Bilans stanja.....	21
	6.3.1. Aktiva	21
	6.3.2. Pasiva	24
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	25
	6.4. Bilans novčanih tokova.....	25
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	25
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	26
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	26

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Kalinovik koji obuhvata: Bilans stanja na dan 31.12.2020. godine; Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta i Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, Konsolidovani godišnji finansijski izvještaj za Opština Kalinovik istinito i objektivno prikazuje, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2020. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo sprovedeli u skladu sa ISSAI 130 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2020. godine nije izvršen u skladu sa članom 15. stav (3), 17. stav (1) i (4), članom 20. i 21. stav (3) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer nisu pribavljene eksterne potvrde stanja potraživanja i obaveza, nisu sačinjene popisne liste za potraživanja i obaveze, dio imovine nije popisan, u Izvještaju o popisu nije dat uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza i nije dostavljena Odluka o usvajanju popisa nadležnim službama u propisanom roku.

Kao što je navedeno pod tačkom 6. izvještaja:

Prilikom sačinjavanja Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Kalinovik za 2020. godinu nije izvršena konsolidacija kako je propisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, jer nije izvršeno uključivanje neto imovine/kapitala entiteta pod njenom kontrolom ili značajnim uticajem iz njihovih bilansa stanja u Konsolidovani bilans stanja.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.2.1. izvještaja:

Rashodi za tekuće održavanje su manje iskazani za iznos od 23.915 KM, a izdaci za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata, kao i zgrade i objekti više za navedeni iznos, jer rashodi za tekuće održavanje vodovoda i čišćenje kanalizacione mreže nisu evidentirani u skladu sa članom 92. stav (6) Pravilnika o

budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Zbog navedenog više je iskazan finansijski rezultat tekuće godine za iznos od 23.915 KM.

Rashodi komunalnih usluga (održavanje čistoće) iskazani su više za iznos od 55.587 KM, a za isti iznos manje su iskazani rashodi za usluge održavanja javnih površina, jer Opština nije evidentirala usluge održavanja javnih površina u skladu sa članom 92. stav (9) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.1. izvještaja:

Potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja iskazana su više za 22.590 KM, a manje su iskazana potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu do godinu dana za isti iznos, što nije u skladu sa članom 68. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.2. izvještaja:

Opština Kalinovik nije iskazala akcije i učešća u kapitalu po osnovu osnivačkog uloga JZU Dom zdravlja "Sveti Luka" Kalinovik i JKP „Rad“ Kalinovik, što nije u skladu sa članom 61. stav (4) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i članom 78. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Nabavna i ispravka vrijednosti ostale proizvodno-uslužne opreme, alata i inventara više je iskazana za 235.797 KM, a manje nabavna i ispravka vrijednosti ostale investicione imovine date pod operativni zakup, jer oprema koja je po ugovoru o zakupu pilane data u zakup zajedno sa objektom, nije prenesena na investicionu imovinu.

Nabavna i ispravka vrijednosti nematerijalne proizvedene imovine više je iskazana za iznos od 27.319 KM, jer je u okviru iste evidentirana stara Šumsko privredna osnova čija je važnost istekla 2017. godine.

Manje je iskazana neproizvedena stalna imovina za vrijednost zemljišta površine 4.748 m² i suma 1-4 klase čija je ukupna površina 80 hektara, jer Opština nije izvršila procjenu i evidentiranje dodijeljene joj imovine bivše kasarne „Neretva“.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.7. izvještaja:

Napomene uz finansijske izvještaje Opštine Kalinovik ne sadrže sve potrebne informacije u skladu sa zahtjevima MRS JS i članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje je objelodanjeno, da su finansijski izvještaji Opštine Kalinovik sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, uz prepostavku da Opština neće obustaviti poslovanje u doglednoj budućnosti.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja po našem profesionalnom mišljenju, su bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2020. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formirajući našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanog u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik Opštine Kalinovik je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed prevare i greške; odgovarajuća objelodanivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da li finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija sprovodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 05.08.2021. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Kalinovik za 2020. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u Konsolidovanom finansijskom izvještaju Opštine Kalinovik za 2020. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. izvještaja:

Opština Kalinovik nije planirala niti donosila posebne odluke za pokretanje postupaka javnih nabavki u najmanjem iznosu od 27.924 KM (usluge osiguranja imovine i zaposlenih, servisiranja vozila, nabavku guma i bankarske usluge), što nije u skladu sa članom 17. Zakona o javnim nabavkama, a navedene nabavke su vršene bez primjene odredbi navedenog zakona.

Pregovarački postupak bez objave obavještenja za nabavku namještaja za Dom za starije lice (ugovorena vrijednost 31.520 KM bez PDV-a), nije proveden u skladu sa članom 28. Zakona o javnim nabavkama, jer na Web stranici Opštine nije objavljena tenderska dokumentacija (stav 4.), nije sačinjen zapisnik o kvalifikovanosti ponuđača (stav 2.) i zapisnik o toku pregovora sa ponuđačem (stav 5.) i nije formirana komisija za provođenje nabavke (član 13. stav 1.).

Nije pribavljena garancija za uredno izvršenje ugovora za nabavku radova za sanaciju gradske deponije, što nije u skladu sa tenderskom dokumentacijom i nije sačinjen Zapisnik o primopredaji radova, što nije u skladu sa članom 15. Ugovora.

Kao što je navedeno pod tačkom 5. izvještaja:

Opština je u toku budžetske 2020. godine vršila preraspodjelu sredstava u okviru tekućih rashoda, bez odluke načelnika Opštine, što nije u skladu sa članom 41. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.1.1. izvještaja:

Opština nije izdavala rješenja za komunalne naknade u 2020. godini i prethodnim godinama, što nije u skladu sa članom 25. Zakona o komunalnim djelatnostima i Odlukom o komunalnoj naknadi, kojima je određena visina i obaveza plaćanja komunalne naknade.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. izvještaja:

Sredstva granta i jednokratnih novčanih pomoći su dodjeljivana bez utvrđenih pravila i kriterijuma i nisu obezbijeđeni izvještaji o utrošku sredstava granta, što nije u skladu sa članom 11. Odluke o izvršenju budžeta Opštine Kalinovik.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, načelnik Opštine Kalinovik je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Kalinovik obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Kalinovik.

Banja Luka, 05.08.2021. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) popis imovine i obaveza vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- 2) konsolidacija entiteta javnog sektora koji nisu budžetski korisnici vrši u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 3) rashodi za tekuće održavanje ostalih objekata i održavanje javnih površina, prihodi od zakupa, investiciona imovina i nematerijalna proizvedena imovina, evidentiraju u skladu sa članom 92. stav (6) i (9), članom 130. i članovima 23 i 24. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 4) prije evidentiranja poslovnih događaja iz Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima, izvrše potpuna usaglašavanja sa Poreskom upravom Republike Srpske i evidentiranja shodno Uputstvu o primjeni MRS JS 23 – Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenosi),
- 5) na poziciji akcije i učešća u kapitalu iskazuje učešće u kapitalu po osnovu osnivačkog uloga u JZU Dom zdravlja "Sveti Luka" Kalinovik i JKP „Rad“ Kalinovik u skladu sa članom 61. stav (4) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i članom 78. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim, politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 6) u skladu sa Ugovorom o prenosu prava svojine i Zapisnikom o primopredaji imovine bivše vojne kasarne „Neretva“ Kalinovik, izvrši procjena vrijednosti i evidentiranje objekata infrastrukture, zemljišta i šuma,
- 7) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju sve potrebne informacije u skladu sa zahtjevima MRS-JS i članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) donesu interna akta i da se vrši formalna i suštinska kontrola ulazne knjigovodstvene dokumentacije u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru,
- 2) doneše Plan stručnog ospozobljavanja i usavršavanja službenika u opštinskoj upravi u skladu sa članom 93. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave,
- 3) osnovna plata pripravnika obračunava u skladu sa članom 7. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske,
- 4) javne nabavke provode uz primjenu odredbi zakona o javnim nabavkama (članovi 17, 28. stavovi 2,4, i 5 i član 90. Zakona) i da se priprema tenderske dokumentacije (tehničke specifikacije kod nabavke radova) vrši u skladu sa projektom i važećim standardima i propisima kojima se definišu predmetni radovi,

- 5) preraspodjela budžetskih sredstava vrši u skladu sa članom 41. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske,
- 6) prilikom korišćenja usluga reprezentacije poštju odredbe člana 4. i 5. Pravilnika o načinu raspolaganja i trošenja sredstava interne i eksterne reprezentacije,
- 7) naplata prihoda od komunalne naknade vrši u skladu sa članom 25. Zakona o komunalnim djelatnostima i odredi visina plaćanja na osnovu Odluke o komunalnoj naknadi i preduzmu efikasnije mjere za naplatu kratkoročnih potraživanja u skladu sa članom 22. Uputstva o obračunu, naplati i kontroli naplate neporeskih prihoda Opštine Kalinovik,
- 8) utvrde kriterijumi za dodjelu sredstava granta, kao i da svi korisnici sredstava granta podnose izvještaje o namjenskom utrošku sredstava u skladu sa članom 11. Odluke o izvršenju Budžeta opštine Kalinovik za 2020. godinu.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Zakon o lokalnoj samoupravi;
- Zakon o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave;
- Zakon o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave;
- Zakon o sistemu javnih službi;
- Zakon o radu;
- Zakon o doprinosima i Pravilnik o uslovima, načinu obavještavanja, obračunavanja i uplate doprinos-a;
- Zakon o porezu na dohodak i Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske;
- Zakon o uređenju prostora i građenju i Odluka o uređenju prostora i građevinskom zemljištu;
- Zakon o vodama;
- Zakon o javnim putevima;
- Zakon o koncesijama;
- Zakon o zaštiti od požara;
- Zakon o komunalnim taksama;
- Zakon o komunalnim djelatnostima;
- Zakon o sportu i Pravilnik o kategorizaciji sportova u Republici Srpskoj;
- Zakon o socijalnoj zaštiti;
- Pravilnik o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
- Poseban kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske;
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru;
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem;
- Uputstvo o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole;
- Odluka o izvršenju budžeta opštine Kalinovik za 2020. godinu,
- Uputstvo o obračunu, naplati i kontroli naplate neporeskih prihoda Opštine Kalinovik

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Kalinovik (u daljem tekstu: Opština) se nalazi u istočnom dijelu Republike Srpske. Prema popisu iz 2013. godine, na području Opštine je bilo 1.971 stanovnik koji su organizovani u pet mjesnih zajednica i raspoređeni u 64 naseljena mjesta.

Opština ostvaruje svoje nadležnosti u skladu sa Ustavom, Statutom, Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/16) i drugim važećim propisima, kojima su definisana područja odgovornosti, nadležnosti organa i način finansiranja.

Skupština opštine je organ odlučivanja i kreiranja politika Opštine, koji čini 13 odbornika, a načelnik zastupa i predstavlja opštinu i nosilac je izvršne vlasti.

Sredstva za rad Opštine u 2020. godini obezbijeđena su iz poreskih i neporeskih prihoda, grantova, transfera između budžetskih korisnika i ostalih primitaka.

Navedenim sredstvima finansirana je Skupština opštine, Opštinska uprava, JU Centar za socijalni rad Kalinovik, Turistička organizacija Kalinovik, JU Gimnazija Kalinovik, JU Narodna biblioteka Kalinovik i drugi primaoci subvencija, grantova i doznaka na ime socijalnih davanja.

Opština je svrstana u u kategoriju izrazito nerazvijenih jedinica lokalne samouprave.

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italic slovima.

2. Provodenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske provela je finansijsku reviziju Opštine za 2017. godinu i tom prilikom je dato 13 preporuka, od kojih se osam odnosi na finansijske izvještaje, a pet na usklađenost.

Opština je u skladu sa članom 21. stav (3) Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 98/05 i 20/14) dostavila Akcioni plan aktivnosti na realizaciji preporuka po izvještaju o provedenoj finansijskoj reviziji Opštine za period 01.01-31.12.2017. godine.

Od osam preporuka datih za finansijske izvještaje četiri preporuka su provedene, a odnose se na evidentiranje grantova na gotovinskoj osnovi, procjenu potraživanja sa stanovišta njihove naplativosti na datum izvještavanja, evidentiranje potraživanja koja dospijevaju do godinu dana od datuma izvještavanja u skladu sa zahtjevima MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja, i objavljivanje dodatnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje.

Djelimično su provedene tri preporuke i to preporuka u vezi popisa imovine i obaveza Opštine, jer nisu sačinjene popisne liste za popis potraživanja i obaveza, prije popisa nije izvršeno usaglašavanje potraživanja i obaveza sa povjeriocima i dužnicima i nije popisana sva nefinansijska imovina u stalnim sredstvima, preporuka u vezi evidentiranja obračunskih prihoda i potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode u skladu sa Uputstvom o primjeni MRS – JS 23 Prihodi od transakcija koje nisu trasakcije razmjene (objašnjeno u tački 6.3.1.1. izvještaja) i preporuka vezana za evidentiranje investicione imovine (objašnjeno u tački 6.3.1.2. izvještaja).

Preporuka koja se odnosi na uključivanje vrijednosti neto imovine odnosno kapitala drugih entiteta javnog sektora prilikom konsolidacije finansijskih izvještaja Opštine nije provedena. Vrijednost navedene imovine nije uključena u Bilans stanja Opštine (u

Napomenama uz finansijske izvještaje, objelodanjena je informacija u vezi vrijednosti ove imovine).

Od pet preporuka vezanih za usklađenost četiri preporuke su provedene, a odnose se na usklađenost utvrđenih radnih mjesta Opštinske uprave u Pravilniku o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta sa članom 10. Uredbe o kategorijama, zvanjima i uslovima za obavljanje poslova službenika u jedinicama lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 10/17), provođenje postupaka javnih nabavki u skladu sa članom 69. stav (2) pod e) Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 39/14), usklađenost obračuna plata i naknada zaposlenih sa članovima 9, 10 i 20. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 20/17, 85/18 i 86/18) i usvajanje godišnjeg planova i programa u skladu sa Zakonom o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 59/13), Zakonom o vodama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 50/06, 92/09 i 121/12) i Zakonom o komunalnim djelatnostima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/11 i 100/17).

Preporuka koja se odnosi na naplatu prihoda od komunalne naknade u skladu sa članom 25. Zakona o komunalnim djelatnostima i visinu navedene naknade (ista treba da se odredi Odlukom o komunalnoj naknadi), nije provedena.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Organizacija i funkcionisanje sistema internih kontrola Opštine djelimično su definisani postojećim internim aktima i to Statutom Opštine, Odlukom o osnivanju Opštinske uprave, Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave i Pravilnikom o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima.

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštine Kalinovik u Opštinskoj upravi sistematizовано је 15 radnih mjesta за 17 izvršilaca. Na dan 31.12.2020. godine u Opštini, sa potrošačkim jedinicama, je bilo 29 zaposlenih lica, od toga u Opštinskoj upravi 18 stalno zaposlenih, jedan radnik zaposlen na određeno vrijeme, dva funkcionera i tri pripravnika.

Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima je donesen 2014. godine i isti Opština nije usaglasila sa izmjenama u zakonskoj i podzakonskoj regulativi, niti je usklađivan sa izmjenama internih propisa.

Opština, osim što je imenovala Komisiju zaduženu za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole, nije preduzela druge aktivnosti i donijela odgovarajuće akte u skladu sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16) i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17).

Skupština opštine nije izvršila dio obaveza iz svoje nadležnosti koje se odnose na sljedeće:

- nisu donesena interna akta u skladu sa Zakonom o javnim putevima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 89/13) kao što su Odluka o utvrđivanju mjerila i kriterijuma za određivanje lokalnih puteva i ulica u naselju (član 10. stav 2.) i Strategija razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju (član 13. stav 4.),
- nije donesena Odluka o komunalnim djelatnostima, vezana za njihovu organizaciju i obavljanje, što nije u skladu sa članom 6. stav (2) Zakona o komunalnim djelatnostima. Sačinjen je Prijedlog navedene Odluke, a procedura usvajanja iste je u toku,
- nije donesen Prostorni plan Opštine, što nije u skladu sa članom 38. stav 2. i članom 189. stav 1. Zakona o uređenju prostora i građenju („Službeni glasnik Republike

“Srpske”, broj 40/13). Stupanjem na snagu navedenog zakona, jedinice lokalne samouprave su bile dužne da do 03.05.2016. godine donesu prostorne planove.

U funkcionisanju sistema internih kontrola, između ostalog, revizijom su utvrđeni sljedeći nedostaci:

- dio faktura/obračunskih situacija u Opštini je evidentiran bez prethodno izvršene formalne i suštinske kontrole (likvidature), odnosno ovjere odgovornog lica, što nije u skladu sa članom 9. stav (3) tačka 3) Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske,
- nije donezen Plan stručnog osposobljavanja i usavršavanja službenika u opštinskoj upravi, što nije u skladu sa članom 93. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/16),
- nisu sačinjeni izvještaji o realizaciji programa i planova utroška sredstava od posebnih naknada (Program zajedničke komunalne potrošnje, utrošak sredstava od naknada za šume, vode, koncesije i dr.) koje je usvojila Skupština opštine,
- Pomoćna knjiga osnovnih sredstava - nefinansijske imovine u stalnim sredstvima, nije u potpunosti vođena u skladu sa pravilima i procedurama vođenja pomoćnih knjiga, jer dio imovine (objekti, oprema, nematerijalna ulaganja, javna rasvjeta itd.) ne sadrži potrebne podatke o imovini npr. jedinicu mjere objekta – površinu ili druge parametre veličine, datum nabavke, naziv dobavljača i druge relevantne karakteristike svake stavke imovine,
- Pomoćna knjiga za potraživanja ne vodi se ažurno i ista nije usaglašena sa Glavnim knjigom (u dijelu koji se odnosi na sumnjiva i sporna potraživanja), što nije u skladu sa članom 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15 i 78/20),
- kod evidentiranja nefinansijske imovine Obrazac 3 se sastavlja zbirno za više poslovnih događaja i kao takav unosi u GKT ,što nije u skladu sa Uputstvom o formi, sadržaju i načinu popunjavanja obrazaca za trezorsko poslovanje budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“ br 10/17),
- Turistička organizacija Kalinovik i JU Centar za socijalni rad su povjerili usluge sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja drugom pravnom licu, što nije u skladu sa članom 12. stav 2. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 115/17 i 118/18) koji nalaže da se sačinjavanje finansijskih izvještaja može povjeriti samo za dio poslovanja izvan sistema glavne knjige trezora.

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, nije organizovan i izvršen u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 45/16 - u daljem tekstu: Pravilnik), jer:

- Komisija za popis imovine i obaveza nije sačinila Plan rada (član 17. stav 1.),
- prije popisa nije izvršeno usaglašavanje potraživanja i obaveza sa dužnicima i povjeriocima (član 15. stav 3.),
- nefinansijska imovina u stalnim sredstvima nije popisana po vrstama/grupama (jedan dio stalnih sredstava nije prikazan po svakom imovinskom predmetu ni količinski ni vrijednosno i zbog toga nije osigurana mogućnost utvrđivanja stvarnog stanja imovine koje je trebalo biti utvrđeno popisom) i nisu sačinjene rekapitulacije navedene imovine, takođe za svaku kategoriju imovine i obaveza (potraživanja i obaveze, imovina data na korišćenje drugim pravnim licima), nisu sačinjene odvojene popisne liste (član 17. stav 4.),

- dio imovine koja se vodi u poslovnim knjigama nije popisan (objekat pilane koji je dat u zakup i pripadajuća oprema), kao i dio stalne imovine koju je trebalo popisati na osnovu eksterne dokumentacije (objašnjeno u tački 6.3.1.2. izvještaja),
- kao imovina u upotrebi, popisana je nematerijalna proizvedena imovina kojoj je istekao rok važnosti, a da za istu nije dat prijedlog za isknjižavanje (objašnjeno u tački 6.3.1. izvještaja),
- Izvještaj/elaborat o popisu imovine i obaveza nije sačinjen u skladu sa članom 20. Pravilnika (za nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima je dat samo podatak o ukupnoj sadašnjoj i nabavnoj vrijednosti i nije dat uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza),
- Odluka o usvajanju izvještaja/elaborata o popisu donesena je 22.03.2021. godine, što nije u skladu sa članom 21. stav (3) Pravilnika (Odluka načelnika o usvajanju izvještaja o popisu, dostavlja se nadležnim službama prije isteka roka za sačinjavanje finansijskih izvještaja).

Ispostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je obezbjedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i drugim propisima, što je osim u ovoj tački navedeno u tačkama 4, 6.1. i 6.3 izvještaja.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **donesu interna akta i da se vrši formalna i suštinska kontrola ulazne knjigovodstvene dokumentacije u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru,**
- **donesse Plan stručnog sposobljavanja i usavršavanja službenika u Opštinskoj upravi u skladu sa članom 93. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave,**
- **sačinjavaju izvještaji o realizaciji programa i planova utroška sredstava od naknada, koji su usvojeni od strane Skupštine opštine,**
- **popis imovine i obaveza vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,**

Preporučuje se Skupštini opštine da obezbijedi da se doneše odluka o utvrđivanju mjerila i kriterijuma za određivanje lokalnih puteva i ulica i strategiju razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju.

4. Nabavke

Planom i izmjenama plana javnih nabavki za 2020. godinu planirane su nabavke ukupne vrijednosti od 560.712 KM bez poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: PDV).

Opština je u toku 2020. godine provela 18 postupaka javnih nabavki ukupne vrijednosti od 162.473 KM bez PDV – a i to dva postupaka po konkurenckom zahtjevu za dostavljanje ponuda u vrijednosti od 66.159 KM (nabavka radova na sanaciji gradske deponije i popravka lokalnih puteva), jedan pregovarački postupak u vrijednosti od 31.520 KM (nabavka namještaja za Dom za stara lica), jedan postupak nabavke usluga iz Aneksa II dio B u vrijednosti od 7.036 KM (nabavka usluga reprezentacije i smještaja) i 14 postupaka putem direktnog sporazuma u vrijednosti od 57.758 KM.

Osim navedenih nabavki, po osnovu zaključenog ugovora iz 2019. godine, u 2020. godini je realizovana nabavka u vrijednosti od 426.183 KM (rekonstrukcija potkrovla Doma za starija lica – otvoreni postupak) i nabavka pogonskog goriva u vrijednosti od 13.462 KM (na osnovu Ugovora iz 2017. godine koji je zaključen na period od četiri godine).

Revizijskim ispitivanjem obuhvaćene su nabavke vrijednosti od 116.885 KM što je 72 % od vrijednosti ukupno realizovanih nabavki po planu iz 2020. godine i nabavka radova na rekonstrukciji potkrovalja Doma za starija lica, a utvrđeno je:

- Opština Kalinovik nije planirala niti donosila posebne odluke za pokretanje postupaka javnih nabavki u najmanjem iznosu od 27.924 KM (usluge osiguranja imovine i zaposlenih, servisiranja vozila, nabavku guma, i bankarske usluge), što nije u skladu sa članom 17. Zakona o javnim nabavkama, a navedene nabavke su vršene bez primjene odredbi navedenog zakona,
- pregovarački postupak bez objave obavještenja za nabavku namještaja za Dom za starija lica, ugovorena vrijednost je 31.520 KM bez PDV-a, nije proveden u skladu sa članom 28. Zakona o javnim nabavkama, jer ugovorni organ na svojoj Web stranici nije objavio tendersku dokumentaciju (član 28. stav 4.), nije sačinjen zapisnik o kvalifikovanosti ponuđača (član 28. stav 2.) i zapisnik o toku pregovora sa ponuđačem (član 28. stav 5.) i nije formirana komisija za provođenje nabavke (član 13. stav 1.),
- nije dokumentovano da je kod provođenja procedura javnih nabavki putem direktnih sporazuma, vršeno ispitivanja tržišta,
- za nabavku radova na rekonstrukciji potkrovlja Doma za starija lica proveden je otvoreni postupak u kome je predviđena E-aukcija. U ponudi ponuđača koja je ocijenjena kao kvalifikovana popust na ukupnu cijenu dat je u formi ovjerene izjave, umjesto da je isti naveden u Obrascu za cijenu ponude (Aneks 3), što nije u skladu sa tačkom 8.4.7. Tenderske dokumentacije. Tehničke specifikacije vezane za izgradnju novog vodovoda u dužini od 230 m do objekta nisu obuhvaćene projektnim zadatkom (nije nam prezentovana druga tehnička dokumentacija vezana za projektovanje ovih radova). Predmjerom radova koji je sastavni dio tenderske dokumentacije obuhvaćeni su i ovi radovi. U toku realizacije, zbog sumnje da će dato rješenje obezbijediti potrebne količine vode i pritisak i činjenice da nisu riješeni svi imovinsko-pravni odnosi, izvođač se obratio ugovornom organu sa zahtjevom da se umjesto izgradnje novog kraka vodovoda do objekta, izradi postrojenje za povećanje pritiska sa pratećom opremom za približno istu cijenu uz produženje roka izgradnje za 30 dana. Ugovorni organ je odobrio zahtjev i donio Odluku o prolongiranju roka (Aneks ugovora nije zaključen). Kod faze izgradnje vodovoda i kanalizacije u objektu u predmjeru radova je izostavljena stavka izgradnje kuhinjske kanalizacije koja je bila predviđena projektom. Priprema tenderske dokumentacije, odnosno tehničkih specifikacija, za fazu radova koja se odnosi na vodosnabdjevanje objekta i kanalizaciju van objekta, nije izvršena u skladu sa važećim standardima i propisima kojima se definišu predmetni radovi, što je osim prolongiranja roka izvršenja radova, povećalo rizik od pojave nepredviđenih i dodatnih radova,
- za javnu nabavku radova na sanaciji deponije, nakon provedene procedure putem konkurenetskog zahtjeva, zaključen je ugovor u vrijednosti od 38.148 KM bez PDV-a. Ugovorom o izvršenju radova nije tražena bankarska garancija za dobro izvršenje posla (nije dokumentovano da je garancija i dostavljena), iako je ista definisana Aneksom 7 Tenderske dokumentacije (član 12.). Nakon realizacije ugovora nije sačinjen Zapisnik o primopredaji radova na sanaciji deponije, što nije u skladu sa članom 15. Ugovora,
- Pravilnik o postupku direktnog sporazuma nije u potpunosti usaglašen sa standardnim modelom pravilnika o postupku direktnog sporazuma koji je propisan od strane Agencije za javne nabavke Bosne i Hercegovine u dijelu koji se odnosi na obavezu ugovornog organa da prije nego pismeno zatraži ponude, ispita tržište, što nije u skladu sa članom 90. Zakona o javnim nabavkama.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se javne nabavke provode uz primjenu odredbi zakona o javnim nabavkama (članovi 17, 28. stavovi 2, 4, i 5 i član 90. Zakona) i da se priprema tenderske dokumentacije (tehničke specifikacije kod nabavke radova) vrši u skladu sa projektom i važećim standardima i propisima kojima se definišu predmetni radovi.

5. Priprema i donošenje budžeta

Odluke o budžetu i izvršenju budžeta za 2020. godinu, u iznosu od 2.961.300 KM, Skupština opštine je usvojila 30.12.2019. godine. Budžetom su planirana budžetska sredstva u iznosu od 2.961.300 KM i to poreski prihodi 2.088.300 KM, neporeski prihodi 568.000 KM, transferi između ili unutar jedinica vlasti od 155.000 KM i primici u iznosu od 150.000 KM.

Sredstva budžeta za 2020. godinu raspoređena su na tekuće rashode u iznosu od 2.343.796 KM (rashodi za lična primanja 709.400 KM, rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga 542.513 KM, rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi 6.251 KM, subvencije 158.300 KM, grantovi 611.332 KM, dozname na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta opštine 316.000 KM), transfere između i unutar jedinica vlasti u iznosu od 8.000 KM, budžetsku rezervu od 30.000 KM i izdatke u iznosu od 579.504 KM (izdaci za nefinansijsku imovinu 464.000 KM i izdaci za otplatu dugova 115.504 KM).

Opština je u toku budžetske 2020. godine vršila preraspodjelu sredstava u okviru tekućih rashoda, bez odluke načelnika Opštine, što nije u skladu sa članom 41. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se preraspodjela budžetskih sredstava vrši u skladu sa članom 41. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila Konsolidovani finansijski izvještaj za korisnike budžeta Opštine Kalinovik za 2020. godinu u skladu sa članom 26. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 15/17) kojeg čini Bilans stanja, Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta (PIB), Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima (PIF) i Napomene uz finansijski izvještaj.

Opština nije izvršila konsolidaciju prilikom sačinjavanja Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2020. godinu kako je propisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, jer nije izvršila uključivanje entiteta pod kontrolom (JU Dom za starija lica Kalinovik, JZU Dom zdravlja "Sveti Luka" Kalinovik i JKP „Rad“ d.o.o. Kalinovik) dodavanjem neto imovine/kapitala iz bilansa stanja istih u Konsolidovani bilans stanja.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se konsolidacija entiteta javnog sektora, koji nisu budžetski korisnici, vrši u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01-31.12.2020. godine iskazano je u obrascu Periodični izvještaj o izvršenju budžeta (u daljem tekstu: PIB) i obrascu Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima (u daljem tekstu: PIF).

Opština je u obrascu PIB iskazala ukupne prihode i primitke u iznosu od 2.591.390 KM (za 12% su niži u odnosu na budžet), a ukupni rashodi i izdaci u iznosu od 2.573.262 KM (za 13% su niži u odnosu na budžet) i razliku u finansiranju od 18.128 KM.

Opština je u okviru tekućih rashoda (rashodi energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga, rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine, transferi između i unutar jedinica vlasti) vršila preraspodjelu sredstava za koje načelnik nije donosio odluke o načinu obezbjeđenja i preraspodjeli sredstava.

U obrascu PIF na fondu 05 iskazan je transfer od entiteta u iznosu od 160.360 KM, tako da su prihodi i primici iskazani u iznosu od 2.751.750 KM. Transfer je doznačen iz sredstava Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske za pomoć sprečavanja širenja virusa Korona. Sredstva su na fondu 05 raspoređena za tekuće rashode u iznosu od 120.360 KM i izdatke za nefinansijsku imovinu od 88.504 KM (razlika se odnosi na utrošena sredstva transfera od Fonda solidarnosti u iznosu od 48.504 KM koja su odobrena za rekonstrukciju glavnog vodovoda, a koji je evidentiran u decembru 2019. godine), tako da su iskazani ukupni rashodi i izdaci u iznosu od 2.782.126 KM i negativna razlika u finansiranju u iznosu od 30.376 KM.

Skupština opštine je na sjednici održanoj 29.04.2021. godine donijela Zaključak o usvajanju Izvještaja o izvršenju budžeta Opštine za 2020. godinu.

6.1.1. Prihodi i primici

Prihodi i primici su iskazana u iznosu od 2.751.750 KM (prihodi fonda u iznosu od 2.743.677 KM i ostali primici u iznosu od 8.073 KM) i to na fondu 01 u iznosu od 2.591.390 KM i fondu 05 u iznosu od 160.360 KM.

6.1.1.1. Prihodi

Prihodi su iskazani po osnovu poreskih prihoda, neporeskih prihoda, grantova i transfera između ili unutar jedinica vlasti.

Poreski prihodi su iskazani u iznosu od 1.902.184 KM, a najvećim dijelom se odnose na indirektne poreze prikupljene od Uprave za indirektno oporezivanje (1.791.661 KM), poreze za lična primanja i prihode od samostalne djelatnosti (74.920 KM) i poreze na imovinu (33.879 KM). Poreski prihodi su usaglašeni sa Ministarstvom finansija Republike Srpske.

Neporeski prihodi su iskazani u iznosu od 446.577 KM, a najvećim dijelom se odnose na prihode od zakupa i rente (39.830 KM), administrativne naknade i takse (1.458 KM), komunalne naknade i takse (31.266 KM), naknade po raznim osnovama (345.324 KM) i ostale neporeske prihode (27.060 KM).

Prihodi od zakupa i rente su ostvareni po osnovu Ugovora o zakupu dijela objekata bivše vojne kasarne Gornji logor sa firmom „Sinohidro Corp Ltd“ Filijala Banja Luka koja izvodi radove na Hidroelektrani Ulog i zakupa nepokretnosti u svojini Opštine Kalinovik od strane Poljoprivredne zadruge „Gvozno“ Kalinovik. Zbog pogrešnog planiranja i evidentiranja, prihodi od zakupa i rente su manje iskazani za iznos od 12.000 KM (zakup zemljišta po ugovoru sa firmom BH Telekom za postavljanje baznih stanica), a više su iskazani prihodi od komunalnih taksi za korišćenje javnih površina za isti iznos, što nije u skladu sa članom 130. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike (Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 98/16, 115/17 i 118/18).

Prihodi od komunalnih naknada i taksi su ostvareni u potpunosti po osnovu komunalnih taksi i više su iskazani za 12.000 KM (objašnjeno u prethodnom pasusu). Budžet po osnovu izvornih prihoda nije sveobuhvatan, jer nisu stvorene pretpostavke za naplatu prihoda po osnovu komunalne naknade. Opština nije izdavala rješenja za komunalne

naknade u 2020. godini i prethodnim godinama, što nije u skladu sa članom 25. Zakona o komunalnim djelatnostima i Odlukom o komunalnoj naknadi („Službeni glasnik opštine Kalinovik“, broj 12/14), kojima je određena visina i obaveza plaćanja komunalne naknade.

Naknade po raznim osnovama najvećim dijelom se odnose na naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta (323.608 KM), koncesione naknade za korišćenje prirodnih i drugih dobara od opštег interesa (10.480 KM) i naknade za zaštitu voda (6.432 KM).

Naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta se odnose na naplaćene prihode koje je ŠG „Zelengora“ Kalinovik, doznačilo Opštini u skladu sa članom 89. stav (6) Zakona o šumama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 75/08, 60/13 i 70/20). Opština je Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede dostavila Plan utroška sredstava za 2020. godinu, na koji je Ministarstvo dalo saglasnost. Takođe, Skupština opštine je donijela i programe utroška sredstava od koncesione naknade i naknade za vode.

Ostali neporeski prihodi se najvećim dijelom (24.434 KM), odnose na sufinansiranje plata pripravnika od strane JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske.

Grantovi su iskazani u iznosu od 38.301 KM, a najvećim dijelom se odnose na grant od Ministarstva za izbjeglice Federacije Bosne i Hercegovine za elektrifikaciju povratničkih sela u iznosu od 30.000 KM.

Transferi između ili unutar jedinica vlasti iskazani su na fondu 01 u iznosu od 196.255 KM i na fondu 05 u iznosu od 160.360 KM. Transferi iskazani na fondu 01 najvećim dijelom se odnose na transfere od Ministarstva uprave i lokalne samouprave Republike Srpske po osnovu odluka o isplati akontacije finansijskih sredstava nerazvijenim i izrazito nerazvijenim jedinicama lokalne samouprave (81.400 KM) i IMPAKT - projekat zapošljavanja (25.000 KM), Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske za socijalnu zaštitu (68.807 KM) i Vlade Republike Srpske preko Investiciono razvojne banke za kapitalna ulaganja u Dom za starija lica (20.000 KM). Transferi evidentirani na fondu 05 najvećim dijelom se odnose na transfer Ministarstva finansija - sredstava Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske za sanaciju posljedica i poteškoća nastalih uslijed širenja bolesti izazvane virusom (SARS-CoV-2) u Republici Srpskoj (159.360 KM).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **naplata prihoda od komunalne naknade vrši u skladu sa članom 25. Zakona o komunalnim djelatnostima i odredi visina plaćanja na osnovu Odluke o komunalnoj naknadi,**
- **prihodi od zakupa evidentiraju u skladu sa članom 130. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontrolnog plana za budžetske korisnike.**

6.1.1.2. Primici

Primici su iskazani na fondu 01 u iznosu od 8.073 KM i u cijelosti se odnose na ostale primitke iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti, tj. na naknadu plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva koja se refundira od fondova obaveznog socijalnog osiguranja.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Opština je iskazala ukupne rashode i izdatke u iznosu od 2.782.126 KM, od čega na fondu 01 (2.572.262 KM) i fondu 05 (209.864 KM).

6.1.2.1. Rashodi

Rashodi su iskazani u ukupnom iznosu od 2.324.306 KM, od čega na fondu 01 (2.203.946 KM) i fondu 05 (120.360 KM). Izvršenje na fondu 01 je 7% niže u odnosu na odobreni budžet. Rashode čine tekući rashodi i transferi između ili unutar jedinica vlasti. Po nalazu

revizije rashodi su manje iskazani za iznos od 23.915 KM (detaljnije obrazloženo na poziciji rashoda za tekuće održavanje).

Tekući rashodi iskazani su u iznosu od 2.313.499 KM od čega na fondu 01 (2.193.139 KM) i fondu 05 (120.360 KM). Čine ih rashodi za lična primanja zaposlenih, rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga, rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi, subvencije, grantovi i dozname na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta opština.

Rashodi za lična primanja zaposlenih iskazani su u ukupnom iznosu od 719.572 KM. Na fond 01 odnosi se iznos od 718.572 KM i fond 05 iznos od 1.000 KM. Čine ih rashodi za bruto plate zaposlenih (579.169 KM), rashode za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (136.526 KM) i rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći - bruto (3.877 KM).

Rashode za bruto plate čine rashodi za bruto plate iskazane kod Opštinske uprave Kalinovik (501.527 KM), JU Centar za socijalni rad Kalinovik (62.642 KM) i JU Turistička organizacija Kalinovik (15.000 KM).

Obračun plate za pripravnika vršen je u utvrđenom neto iznosu od 550 KM na osnovu Ugovora o finansiranju neto plate pripravnika, zaključenog sa JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, što nije u skladu sa članom 7. i 10. stav (7) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske. Navedenim odredbama je propisano da se osnovna plata pripravnika sa visokim, višim ili srednjim obrazovanjem utvrđuje i isplaćuje u iznosu od 80% plate kao treće, pete ili šeste platne grupe iz člana 6. stav (2) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

Rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada iskazani su u iznosu od 136.526 KM. Čine ih rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada iskazanih kod Opštinske uprave Kalinovik (106.653 KM), JU Centar za socijalni rad Kalinovik (19.428 KM), JU Gimnazija Kalinovik (4.665 KM) i JU Turistička organizacija Kalinovik (5.780 KM). Najvećim dijelom odnose se na rashode za topli obrok (38.587 KM), regres (36.660 KM) i naknade za prevoz na posao i sa posla (10.593 KM).

Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga iskazani su u iznosu od 487.316 KM, od čega na fondu 01 (465.159 KM) i fondu 05 (22.157 KM). Najvećim dijelom čine ih rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga, tekućeg održavanja, putovanja i smještaja, stručnih usluga, održavanja javnih površina i ostali neklasifikovani rashodi.

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga iskazani su u iznosu od 104.208 KM. Na fond 01 odnosi se iznos od 94.380 KM, a na fond 05 iznos od 9.828 KM. Rashodi se najvećim dijelom odnose na rashode po osnovu utroška energije (22.209 KM), komunalnih usluga (58.908 KM) i komunikacionih usluga (20.888 KM).

Rashodi komunalnih usluga (održavanje čistoće) više iskazani su za iznos od 55.587 KM, a za isti iznos manje iskazani rashodi za usluge održavanja javnih površina, jer Opština nije evidentirala usluge održavanja javnih površina u skladu sa članom 92. stav (9) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Rashodi za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 44.539 KM i u potpunosti se odnose na fond 01. Najvećim dijelom se odnose na rashode za tekuće održavanje objekata drumskog saobraćaja (28.279 KM), rashode za ostalo tekuće održavanje (9.153 KM) i rashode za tekuće održavanje prevoznih sredstava (3.973 KM).

Opštini su Zaključkom Upravnog odbora Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske od 27.12.2019. godine odobrena sredstva za rekonstrukciju glavnog transportnog cjevovoda „Vrhovine“ u iznosu od 50.000 KM. Sredstva su u 2019. godini evidentirana na fondu 05, pozicija transfera, a ista su doznačena Opštini u januaru 2020. godine. Opštini su za radove na vodovodu u 2020. godini od strane JKP „Rad“ Kalinovik ispostavljeni računi u iznosu od 48.504 KM, koji su evidentirani na fondu 05, pozicija izdataka za kapitalna ulaganja. Revizijom je utvrđeno da se iznos od 23.915 KM odnosi na tekuće održavanje vodovoda i čišćenje kanalizacione mreže, što nije u skladu sa tačkom 1. Zaključka kojom je definisano da se sredstva odobravaju za rekonstrukciju vodovoda. Zbog naprijed navedenog, rashodi za tekuće održavanje su manje iskazani, a više izdaci za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata, pozicija zgrade i objekti i finansijski rezultat tekuće godine, što nije u skladu sa članom 92. stav (6) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Rashodi za stručne usluge iskazani su u iznosu od 50.055 KM. Najvećim dijelom se odnose na rashode za bankarsku proviziju (5.038 KM), osiguranje vozila, zaposlenih i imovine (14.657 KM), usluge informisanja i medija (7.334 KM) i kompjuterske usluge (9.682 KM).

Rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine iskazani su u iznosu od 75.123 KM, a odnose se na usluge održavanja zelenih površina (28.552 KM), zimske službe (17.316 KM), utroška električne rasvjete na javnim površinama (26.223 KM) i zaštite životne sredine (3.025 KM). Rashodi za usluge održavanja javnih površina manje su iskazani za iznos od 55.587 KM (obrazloženo na poziciji rashoda po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga).

Ostali neklasifikovani rashodi iskazani su u ukupnom iznosu od 183.264 KM i to na fond 01 u iznosu od 170.935 KM i na fond 05 u iznosu od 12.329 KM. Najvećim dijelom odnose se na rashode za bruto naknade skupštinskim odbornicima (87.299 KM), ostale nepomenute rashode (27.392 KM), bruto naknade po ugovoru o djelu (11.211 KM), reprezentacije (18.224 KM) i za ostale bruto naknade za rad van radnog odnosa (8.929 KM).

Revizijom je utvrđeno da računi za usluge reprezentacije ne sadrže odgovarajuća obrazloženja u vezi nastanka istih, a posebnim aktom načelnika nisu određeni mjesечni limiti utroška sredstava reprezentacije, što nije u skladu sa članom 4. i 5. Pravilnika o načinu raspolažanja i torošenja sredstava interne i eksterne reprezentacije.

Subvencije su iskazane u iznosu od 182.043 KM (na fondu 01 u iznosu od 149.917 KM i na fondu 05 od 32.126 KM). Čine ih subvencije u oblasti poljoprivrede – mlijeko (88.074 KM), projekti u poljoprivredi/podsticaji i naknada šteta (60.589 KM) i subvencije u ostalim oblastima od 32.380 KM (JKP „Rad“, Veterinarska ambulanta, Centrotrans-subvencija za prevoz). Sredstva subvencija za poljoprivredu se odobravaju u skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu raspodjele sredstava za subvencije u poljoprivredi koji se donosi na godišnjem nivou.

Grantovi su iskazani u iznosu od 554.425 KM. Na fondu 01 iskazani su u iznosu od 489.348 KM i fondu 05 u iznosu od 65.077 KM.

Grantovi iskazani na fondu 01 najvećim dijelom se odnose na tekuće grantove humanitarnim organizacijama i udruženjima (33.446 KM), sportskim i omladinskim organizacijama i udruženjima (55.200 KM), etničkim i vjerskim organizacijama i udruženjima (10.200 KM), organizacijama i udruženjima za afirmaciju porodice i zaštitu prava žena, djece, izbjeglih i raseljenih lica, boraca i osoba sa invaliditetom (34.500 KM), organizacijama i udruženjima u oblasti zdravstvene i socijalne zaštite, zaštite životne

sredine i komunalne djelatnosti (118.000 KM), organizacijama i udruženjima u oblasti obrazovanja, naučno-istraživačke djelatnosti, kulture i informacija (26.476 KM), organizacijama i udruženjima u oblasti ekonomskog i privrednog razvoja (24.688 KM), ostali tekući grantovi neprofitnim subjektima u zemlji (64.636 KM), ostali tekući grantovi u zemlji-tekući grantovi pojedincima (52.389 KM), etničkim i vjerskim organizacijama i udruženjima (36.300 KM) i javnim nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede (18.845 KM). Grantovi iskazani na fondu 05 odnose se na grant dodjeljen Domu zdravlja „Sveti Luka“ Kalinovik (20.500 KM), JU Univerzitetska Bolnica Foča (10.000 KM), Dom za stara lica Kalinovik (9.577 KM) i tekući grantovi pojedincima (25.000 KM).

Revizijom je utvrđeno da Opština nije definisala kriterijume za dodjelu dijela sredstava granta, kao i da veći dio korisnika sredstava granta ne podnosi izvještaje o utrošku odobrenih sredstava, kako je to definisano članom 11. Odluke o izvršenju Budžeta opštine Kalinovik za 2020. godinu.

Dozname na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova su iskazane u iznosu od 363.893 KM, a čine ih dozname građanima koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova u iznosu od 234.056 KM i dozname pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova u iznosu od 129.837 KM.

Dozname građanima koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova odnose se najvećim dijelom na stalnu novčanu pomoć koja se isplaćuje štićenicima ustanova socijalne zaštite i dodatak za pomoć i njegu drugog lica (120.614 KM), tekuću pomoć porodicama palih boraca, ratnih vojnih invalida i civilnih žrtava rata (15.160 KM), pomoć učenicima, studentima i pojedincima u oblasti nauke i kulture (41.550 KM), tekuće pomoći porodici, djeci i mladima (9.150 KM) i ostale tekuće dozname građanima koje se isplaćuju iz budžeta opštine (47.581 KM).

Dozname pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova odnose se na dozname ustanovama socijalne zaštite za smještaj štićenika (129.837 KM).

Transferi između i unutar jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 10.807 KM, a najvećim dijelom čine ih transferi za zdravstveno osiguranje korisnika socijalne zaštite u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti, iskazani kod JU Centar za socijalni rad u iznosu od 10.410 KM.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **rashodi za tekuće održavanje ostalih objekata i održavanje javnih površina evidentiraju u skladu sa članom 92. stav (6) i (9) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,**
- **osnovna plata pripravnika obračunava u skladu sa članom 7. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske,**
- **prilikom korišćenja usluga reprezentacije poštju odredbe člana 4. i 5. Pravilnika o načinu raspolaganja i trošenja sredstava interne i eksterne reprezentacije,**
- **donesu interna akta kojima bi se definisali kriterijumi za raspodjelu sredstava granta, kao i da svi korisnici sredstava granta podnose izvještaje o namjenskom utrošku sredstava u skladu sa članom 11. Odluke o izvršenju Budžeta opštine Kalinovik za 2020. godinu.**

6.1.2.2. Izdaci

Izdaci su iskazani u iznosu od 457.820 KM (na fondu 01 u iznosu od 369.316 KM i fondu 05 od 88.504 KM), a odnose se na izdatke za nefinansijsku imovinu, otplatu dugova i

ostale izdatke. Po nalazu revizije izdaci su više iskazani za 23.915 KM (objašnjeno u tački 6.1.2.1. izvještaja).

Izdaci za nefinansijsku imovinu su iskazani u iznosu od 336.106 KM (247.602 KM na fondu 01 i 88.504 KM na fondu 05), odnose se na izdatke za proizvedenu stalnu imovinu (333.583 KM) i zalihe materijala, robe i sitnog inventara (2.523 KM).

Izdaci za proizvedenu stalnu imovinu odnose se na izdatke za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata, investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata i izdatke za nabavku postrojenja i opreme.

Izdaci za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata iskazani su u iznosu od 207.130 KM (na fondu 01 od 167.130 KM i fondu 05 od 40.000 KM). Najvećim dijelom se odnose na izdatke za izgradnju etno kuće na Zelengori (projekat Via Dinarica) od 132.000 KM (92.000 KM na fondu 01 i 40.000 KM na fondu 05), rekonstrukciju potkovlja Doma za stara lica (21.740 KM) i izgradnju i uređenje gradske deponije (38.796 KM).

Izdaci za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata iskazani su u iznosu od 55.243 KM (na fondu 01 u iznosu od 6.739 KM i na fondu 05 u iznosu od 48.504 KM). Izdaci iskazani na fondu 05 odnose se na rekonstrukciju vodovoda Vrhovine, a prema nalazu revizije iskazani su više za 23.915 KM (objašnjeno u tački 6.1.2.1. izvještaja).

Izdaci za nabavku postrojenja i opreme su iskazani u iznosu od 71.210 KM, a iznos od 50.774 KM se odnosi na izdatke za nabavku opreme za JU Dom za stara lica. Ova oprema je Skupštinskom odlukom prenesena na navedenu ustanovu.

Izdaci za otplatu dugova iskazani su u iznosu od 115.504 KM, a odnose se na izmirenje obaveza po dugoročnom kreditu NLB banke.

Ostali izdaci su iskazani u iznosu od 6.210 KM, a odnose se na izdatke za naknadu plata za porodiljsko odsustvo koje se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja.

6.1.3. Razlika u finansiranju

Razlika u finansiranju je u PIF-u iskazana u negativnom iznosu od 30.376 KM (po PIB-u iznosi 18.128 KM), a odnosi se na budžetski suficit fonda (83.265 KM) i neto finansiranje (-113.641 KM). Budžetski suficit čini bruto budžetski suficit (419.371 KM) i neto izdaci za nefinansijsku imovinu (-336.106 KM). Neto finansiranje fonda je iskazano kao razlika, ostalih primitaka (8.073 KM) i izdataka za otplatu dugova (115.504 KM) i ostalih izdataka (6.210 KM).

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

Prihodi su u Bilansu uspjeha iskazani u iznosu od 3.160.312 KM, a čine ih prihodi iskazani u periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima u iznosu od 2.743.677 KM (objašnjeno pod tačkom 6.1.1.1. izvještaja) i prihodi obračunskog karaktera iskazani u iznosu od 416.635 KM.

Prihodi obračunskog karaktera se odnose na ostale prihode obračunskog karaktera u iznosu od 47.100 KM (po osnovu upisa sredstva nakon izvršene procjene), prihode obračunskog karaktera evidentirane po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa od 76.160 KM (po osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima Poreske uprave Republike Srpske) i prihode obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti od 293.375 KM (ulaganje Vlade Republike Srbije po osnovu projekta izgradnje JU Dom za starija lica – druga faza).

6.2.2. Rashodi

Rashodi su u Bilansu uspjeha iskazani u iznosu od 2.775.497 KM, a čine ih rashodi iskazani u periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima u iznosu od 2.324.306 KM (objašnjeno pod tačkom 6.1.2.1. izvještaja) i rashodi obračunskog karaktera iskazani u iznosu od 451.191 KM.

Rashodi obračunskog karaktera čine rashodi po osnovu nabavne vrijednosti realizovanih zaliha (2.523 KM), obračunate amortizacije (360.512 KM), usklađivanja vrijednosti imovine (37.382 KM) na osnovu Izvještaja Poreske uprave Republike Srpske i date pomoći u naturi - prenosu prava nad osnovnim sredstvima „Domu za starija lica Kalinovik“ (50.774 KM). Obračun amortizacije je izvršen u skladu sa Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 110/16).

6.2.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha kao razlika prihoda (3.160.312 KM) i rashoda (2.775.497 KM) iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 384.815 KM. Revizijom je utvrđeno da je finansijski rezultat tekuće godine, više iskazan za 23.915 KM (tačka 6.1.2.1. izvještaja).

6.3. Bilans stanja

Ukupna aktiva, koju čine poslovna i vanbilansna aktiva iskazana je u neto iznosu od 14.914.868 KM i uravnotežena je sa ukupnom pasivom.

6.3.1. Aktiva

Poslovna aktiva Opštine na dan 31.12.2020. godine iskazana je u neto iznosu od 14.859.993 KM, a čine je tekuća imovina i stalna imovina. Prema nalazu revizije iskazana je više za 21.914 KM (objašnjeno u tačkama 6.1.2.1. i 6.3.1.2. izvještaja).

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina iskazana u neto iznosu od 533.869 KM (bruto vrijednost 757.329 KM i ispravka vrijednosti 223.460 KM) odnosi se na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja (gotovina i gotovinski ekvivalenti, kratkoročna potraživanja, kratkoročna razgraničenja i kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti).

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu od 294.770 KM, odnose se na stanje novčanih sredstava na bankovnim računima i blagajni. Iskazano stanje gotovine nije usaglašeno sa stanjem izvoda bankovnih računa, jer nije evidentiran promet izvršen preko žiro računa Opštinske izborne komisije (stanje računa po izvodu na dan 31.12.2020. godine je 909 KM).

Kratkoročna potraživanja iskazana su u neto iznosu od 181.147 KM (bruto vrijednost 400.643 KM i ispravka vrijednosti 219.496 KM). Neto vrijednost se odnosi na potraživanja od prodaje i izvršenih usluga (24.550 KM), potraživanja po osnovu nenaplaćenih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda (96.604 KM), potraživanja za više plaćene poreze, doprinose i neporeske prihode (539 KM) i ostala kratkoročna potraživanja (59.454 KM).

Potraživanje od prodaje i izvršenih usluga najvećem dijelom se odnose na potraživanja po osnovu zakupa poslovnih objekata i zemljišta u vlasništvu Opštine (potraživanja po osnovu komunalne takse, zakup pilane i objekata i zemljišta od Poljoprivredne zadruge „Gvozno“ i dr.).

U okviru potraživanja od prodaje i izvršenih usluga vode se sumnjiva i sporna potraživanja (korekcija vrijednosti potraživanja od zakupa i komunalne takse) u iznosu od 30.991 KM.

Pomoćna evidencija o navedenim potraživanjima nije ažurna i od strane Opštine nisu preduzimane aktivnosti u cilju poboljšanja naplate navedenih potraživanja (slanje opomena, pokretanje sudskih sporova i dr.) što nije u skladu sa članom 22. Uputstva o obračunu, naplati i kontroli naplate neporeskih prihoda Opštine Kalinovik.

Potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode iskazana su u bruto vrijednosti (285.109 KM), ispravke vrijednosti (188.505 KM) i neto vrijednosti (96.604 KM), evidentirana su na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima. Neto vrijednost kratkoročnih potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode odnosi se na potraživanja od Šumskog gazdinstva „Zelengora“ Kalinovik po osnovu nadoknade za razvoj nerazvijenih dijelova opštine sa koje potiču prodati sortimenti u iznosu od 10% finansijskih sredstava ostvarenih prodajom šumskih drvnih sortimenata. Potraživanja su na dan 31.12.2020. godine prema Izvještaju iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima, za period 01.01 - 31.12.2020. godine iznosila 96.896 KM. U toku 2020. godine Opština nije vršila evidentiranje potraživanja po osnovu nadoknade za razvoj nerazvijenih dijelova opštine sa kojih potiču prodati sortimenti (ŠG „Zelengora“ u toku 2020. godine nije dostavljala Opštini izvještaje o svojim obavezama za navedenu nadoknadu). Stanje potraživanja Opštine od ŠG „Zelengora“ po ovom osnovu nije usaglašeno, jer prema dostavljenoj konfirmaciji salda od strane ŠG „Zelengora“ sa 31.12.2020. godine, obaveza gazdinstva iznosi 152.709 KM. Za 2020. godinu, obračunata je obaveza za navedenu nadoknadu u ukupnom iznosu od 337.178 KM, a uplaćen je iznos od 323.608 KM.

Potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospievaju na naplatu do godinu dana nisu iskazana, a ista prema nalazu revizije iznose 22.590 KM. Na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01 - 31.12.2020. godine Opština je pogrešno evidentirala navedeni iznos na potraživanjima za poreze na lična primanja za koje je produžen rok plaćanja umjesto na potraživanjima za poreze na lična primanja za koje je produžen rok plaćanja, a dospievaju na naplatu u roku do godinu dana, što nije u skladu sa članom 68. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Ostala kratkoročna potraživanja najvećim dijelom se odnose na potraživanja od Fonda za zaštitu okoline (projekat vezan za nabavku građevinske mašine za potrebe JKP „Rad“) u iznosu od 50.000 KM na osnovu odluke Fonda od 30.12.2019. godine i potraživanja po osnovu raspodjele javnih prihoda na dan izvještavanja u iznosu od 8.343 KM.

Kratkoročno razgraničeni rashodi su iskazani u iznosu od 12.752 KM, a odnose se na unaprijed plaćene premije osiguranja i rashode za električnu energiju u zemlji – avansi.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti odnose se najvećim dijelom na potraživanja po osnovu pomoći nerazvijenim opštinama (46.172 KM) i potraživanja po osnovu socijalne zaštite od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite (5.472 KM).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **prije evidentiranja poslovnih događaja iz Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima izvrše potpuna usaglašavanja sa Poreskom upravom Republike Srpske i evidentiranja shodno Uputstvu o primjeni MRS JS 23 – Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenosi) i**
- **preduzmu efikasnije mjere za naplatu kratkoročnih potraživanja u skladu sa članom 22. Uputstva o obračunu, naplati i kontroli naplate neporeskih prihoda Opštine Kalinovik i drugim važećim propisima.**

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina iskazana je u iznosu od 18.360.115 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti od 4.033.991 KM i neto vrijednosti od 14.326.124 KM, a najvećim dijelom čini je nefinansijska imovina u stalnim sredstvima.

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja su iskazana u iznosu od 27.928 KM, a odnose se na akcije i učešća u kapitalu (4.000 KM) i potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja (23.928 KM).

Akcije i učešća u kapitalu se odnose na osnivački ulog Centra za socijalni rad Kalinovik (2.000 KM) i JU Dom za stara lica (4.000 KM). Po nalazu revizije akcije i učešća u kapitalu su manje iskazana za 2.001 KM, jer Opština nije iskazala učešće u kapitalu po osnovu osnivačkog uloga kod Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja „Sveti Luka“ Kalinovik (2.000 KM) i JKP „Rad“ Kalinovik (1 KM), shodno članu 61. stav (4) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i članom 78. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Opština nije izvršila konsolidaciju kapitala naprijed navedenih ustanova prilikom sačinjavanja Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2020. godinu, što je navedeno pod tačkom 6. izvještaja.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana je u bruto vrijednosti (18.332.187 KM), ispravke vrijednosti (4.033.991 KM) i neto vrijednosti (14.298.196 KM), a čini je proizvedena stalna imovina, dragocjenosti, neproizvedena stalna imovina i nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi.

Proizvedena stalna imovina iskazana je u neto vrijednosti (8.139.865 KM), a čini je zgrade i objekti, postrojenja i oprema, investiciona imovina i nematerijalna proizvedena imovina.

Odlukom Vlade Republike Srpske od 10.04.2013. godine o raspodjeli neperspektivnih lokacija i ostalih nepokretnosti u bivšoj kasarni „Neretva“ Kalinovik - Gornji logor, prenesena je bez naknade sa pravom svojine neperspektivna lokacija i nepokretnosti navedene kasarne. Ugovorom o prenošenju prava svojine između Republičke direkcije za obnovu i izgradnju Republike Srpske i Opštine od 18.01.2016. godine, ugovorne strane su se saglasile da se na osnovu ovog ugovora izvrše promjene stanja u zemljišnjim knjigama i katastarskom operatu, na način da se na zemljištu i objektima navedenim u ugovoru upiše kao nosilac prava svojine Opština Kalinovik. Zapisnik o primopredaji kasarne „Neretva“ (Gornji logor) sačinjen je 26.12.2019. godine. Na osnovu elaborata ovlaštenog procjenjivača Opština je krajem 2019. godine uknjižila imovinu i objekte u vrijednosti od 1.109.139 KM (objekti koji su korišteni za smještaj i stanovanje vojnih lica površine 9.509 m² i pomoćne objekate - magacini i nadstrešnice površine od 1.627 m²). Nije izvršena procjena zemljišta, šuma, puteva, igrališta i vodovoda u Gornjem logoru (lokacija kasarne je bila infrastrukturno uređena, izgrađeni su elektro mreža, vodovod, kanalizacija i putne komunikacije), tako da značajan dio imovine Opštine, po navedenom osnovu, nije obuhvaćen u poslovnim knjigama i nije iskazan. Informacija je objelodanjena u Napomenama uz finansijske izvještaje.

Zgrade i objekti iskazani su bruto vrijednosti (8.173.905 KM), ispravke vrijednosti (2.606.356 KM) i neto vrijednosti (5.567.547 KM). Neto vrijednost navedene imovine se najvećim dijelom odnosi na objekat Doma za starija lica (898.611 KM), poslovna zgrada Opštine (92.703 KM), objekti bivših kasarni Gornji i Donji logor (680.229) KM), objekti vodovoda i kanalizacije (1.067.384 KM), spomenici (333.564 KM), sportsko-rekreativni tereni i objekti, parkovi i trgovi (438.118 KM), putevi i ulice (1.596.115 KM) i drugo. Za dio vojne neperspektivne imovine, koja je Odlukom Vlade Republike Srpske prenesena na Opštinu, za koju nije izvršena procjena i uknjižavanje u poslovne knjige Opštine (komunalna i putna infrastruktura), vrijednost zgrada i objekata je manje iskazana.

Postrojenja i oprema iskazani su u bruto vrijednosti (993.660 KM), ispravke vrijednosti (772.878 KM) i neto vrijednosti (220.782 KM). Neto vrijednost najvećim dijelom čine motorna vozila i ostala prevozna sredstva i kancelarijska i računovodstvena oprema. Prema nalazu revizije nabavna i ispravka vrijednosti ostale proizvodno-uslužne opreme, alata i inventara više je iskazana za 235.797 KM, a manje nabavna i ispravka vrijednosti ostale investicione imovine date u zakup, jer oprema koja je po ugovoru o zakupu pilane u Jažićima data u zakup zajedno sa objektom (ista je u cijelosti amortizovana), nije prenesena na investicionu imovinu.

Investiciona imovina iskazana je u bruto vrijednosti (2.723.366 KM), ispravke vrijednosti (401.906 KM) i neto vrijednosti (2.321.460 KM), a čine je zemljište (167.601 KM) i građevinski objekti (2.153.857 KM) koji su izdati u zakup (pilana sa pripadajućim zemljištem u Jažićima, objekti i zemljište koje koristi Poljoprivredna zadruga „Gvozno“ sa p.o. Kalinovik i objekti za smještaj u bivšoj kasarni Gornji logor koje koristi firma „Sinohidro Corp Ltd“). Nabavna i ispravka vrijednosti ove imovine je manje iskazana za 235.797 KM (objašnjeno u prethodnom pasusu).

Nematerijalna proizvedena imovina iskazana je u bruto vrijednosti (282.886 KM), ispravke vrijednosti (252.810 KM) i neto vrijednosti (30.076 KM), a najvećim dijelom čine je regulacioni planovi i Šumsko privredna osnova. Prema nalazu revizije više je iskazana nabavna i ispravka vrijednosti nematerijalne proizvedene imovine za iznos od 27.319 KM, koji se odnosi na vrijednost stare Šumske privredne osnove, koja je u cijelosti amortizovana i čija važnost je istekla 2017. godine.

Neproizvedena stalna imovina iskazana je u vrijednosti od 6.026.130 KM, a u cijelosti se odnosi na zemljište (poljoprivredno zemljište od 5.964.054 KM i ostalo građevinsko zemljište od 62.075 KM). Opština je manje iskazala neproizvedenu stalnu imovinu za vrijednost zemljišta površine 4.748 m² i za vrijednost šuma 1-4 klase, čija je ukupna površina 80 hektara (navедena imovina koja je Prema ugovoru o prenosu prava raspolažanja i Zapisniku o primopredaji imovine bivše kasarne „Neretva“ dodijeljena Opštini, nije procijenjena i evidentirana).

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi iskazana je u iznosu od 132.000 KM, a odnosi se na ulaganja izvršena prema projektu Via Dinarica za izgradnju etno kuće na Zelengori.

Preporučujemo načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- *na poziciji akcije i učešća u kapitalu iskaže učešće u kapitalu po osnovu osnivačkog uloga u JZU Dom zdravlja "Sveti Luka" Kalinovik i JKP „Rad“ Kalinovik u skladu sa članom 61. stav (4) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i članom 78. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim, politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,*
- *izvrši procjena vrijednosti nefinansijske imovine u stalnim sredstvima (objekata infrastrukture, zemljišta i šume) vojne kasarne „Neretva“ i evidentiranje iste u poslovnim knjigama Opštine Kalinovik.*

6.3.2. Pasiva

Ukupna pasiva Opštine na dan 31.12.2020. godine iskazana je u iznosu od 14.914.868 KM, a čini je obaveze i razgraničenja i vlastiti izvori. Po nalazu revizije pasiva je više iskazana za iznos od 23.915 KM (objašnjeno u tački 6.1.2.1. izvještaja).

6.3.2.1. Obaveze

Obaveze i razgraničenja na dan 31.12.2020. godine iskazane su u iznosu od 191.474 KM po osnovu kratkoročnih obaveza i razgraničenja i dugoročne obeveze i razgraničenja.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 108.082 KM, a odnose se na obaveze po dugoročnim zajmovima koji dospjevaju do godinu dana (50.601 KM) i obaveze iz poslovanja (56.782 KM).

Obaveze iz poslovanja čine obaveze za nabavku roba, usluga i stalne imovine (22.994 KM), prema fizičkim licima (13.303 KM), obaveze po Zapisniku poreske uprave (688 KM) i obaveze nižih budžestkih korisnika (20.486 KM).

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 83.392 KM, a odnose se na obaveze po osnovu namjenskog kredita kod NLB banke za lokalne puteve i spomenik podignut u 2018. godini.

Do isteka roka za izradu i dostavljanje godišnjih finansijskih izvještaja plaćene su sve kratkoročne obaveze koje su bile na dan 31.12.2020. godine.

6.3.2.2. Vlastiti izvori

Vlastiti izvori iskazani su u iznosu od 14.668.518 KM, a čine ih trajni izvori sredstava u iznosu od 6.235.993 KM i finansijski rezultat u iznosu od 8.432.525 KM (finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 8.047.710 KM i finansijski rezultat tekuće godine u iznosu od 384.815 KM). Po nalazu revizije finansijski rezultat tekuće godine je više iskazan za iznos od 23.915 KM, što je objašnjeno u tački 6.1.2.1. izvještaja.

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna evidencija na dan 31.12.2020. godine iskazana je u iznosu od 54.876 KM, a odnosi se na primljene garancije za izvođenje radova i obezbeđenje od rizika realizacije (najznačajnija je primljena garancija od izvođača „Antikorozija“ doo Gacko u iznosu od 49.863 KM za kvalitet radova na rekonstrukciji potkovlja Doma za stara lica u Kalinoviku). U odnosu na prethodnu godinu vanbilansna evidencija je manja za 33.604 KM, tj. za vrijednost ukinutih primljenih garancija kojima je istekao rok važnosti.

6.4. Bilans novčanih tokova

Na osnovu iskazanog pozitivnog neto novčanog toka iz poslovnih aktivnosti od 486.931 KM, negativnog neto novčanog toka iz investicionih aktivnosti od 346.531 KM i negativnog neto novčanog toka iz aktivnosti finansiranja od 115.504 KM u 2020. godini, stanje gotovine na kraju perioda iznosi 294.779 KM i veće je u odnosu na stanje gotovine na kraju prethodne godine (269.874 KM), za 24.896 KM.

Bilans novčanih tokova nije sastavljen na način kako je to propisano članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika, jer su za 23.915 KM više iskazani novčani tokovi iz investicionih aktivnosti, a manje iskazani novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti (objašnjeno u tački 6.1.2.1. izvještaja).

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje dato je obrazloženje vezano za stalnost poslovanja, što je u skladu sa MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 15. (c) i 38.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema dostavljenim informacijama za potrebe revizije, protiv Opštine su vođena dva upravna spora, vezana za naknadu štete i eksproprijaciju koja su u toku 2020. godine okončana. Nije dokumentovano da je bilo sporova koje je Opština vodila protiv trećih lica.

U Izvještaju o radu Pravobranilaštva Republike Srpske za period 01.01 - 31.12.2020. godine, navedeno je da Opština Kalinovik nema nerješenih sudskih sporova.

Opština je u Napomenama uz finansijske izvještaje kao potencijalnu obavezu i sudski spor objelodanila informaciju vezanu za obavezu Opštine prema izvođaču radova za asfaltiranje lokalnih puteva, ulica i prilaza po osnovu Ugovora iz 2018. godine, koji nije u potpunosti realizovan zbog spora između nadzornog organa i izvođača. Obaveza Opštine po osnovu izvršenih radova prema nadzornom organu iznosi 47.038 KM, a prema izvođaču 78.870 KM.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz Konsolidovani finansijski izvještaj za 2020. godinu sačinjene su i Napomene za period 01.01 - 31.12.2020. godine, koje pružaju neophodne informacije o Opštini, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama, ali iste ne zadovoljavaju zahtjeve MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i odredbe člana 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika, jer nisu objelodanjene informacije koje se odnose na:

- sve pojedinačne stavke čija je vrijednost značajna (nematerijalnu proizvedenu imovinu, sumnjiva i sporna potraživanja, rashodi po osnovu datih grantova i dr.),
- imovinu i obaveze nižih budžetskih korisnika,
- prezentovanje svih neusaglašenih salda obaveza i potraživanja na dan popisa i svih uzroka značajnih razlika u odnosu na plan i prethodne godine,
- strukturu stalnih sredstava koja se i dalje koriste, ali im je knjigovodstvena vrijednost nula, što nije u skladu sa paragrafom 94. b) MRS-JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju sve potrebne informacije u skladu sa zahtjevima MRS-JS i članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Revizijski tim

Božidar Kuvelja, s.r.

Nenad Dmitrović, s.r.